

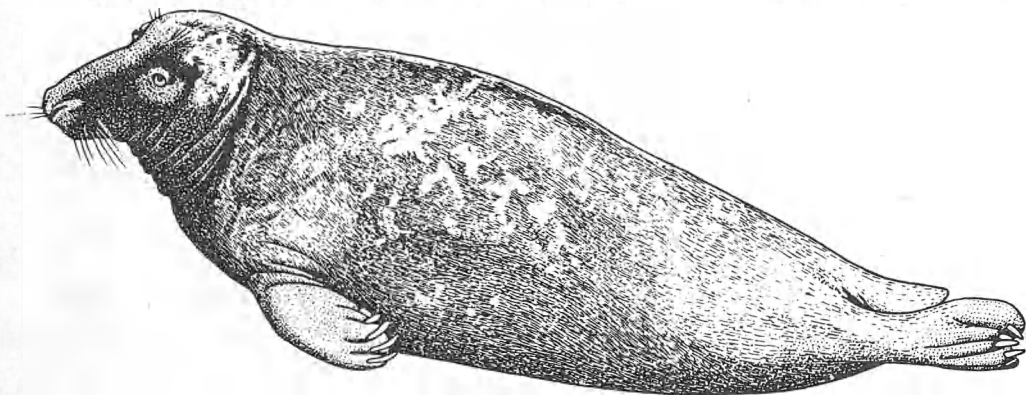
HET VOORKOMEN VAN DE GRIJZE ZEEHOND LANGS DE BELGISCHE KUST.

G. RAPPÉ

De laatste jaren mogen de zeezoogdieren zich verheugen in een sterke belangstelling, zowel van wetenschappelijke als van emotionele aard. De eerste heeft er toe geleid dat heel wat nieuwe informatie omtrent het voorkomen van de soorten aan onze kust werd verzameld. De aandacht ging in het begin vooral naar de walvisachtigen, maar de laatste tijd worden ook de zeehonden aandachtiger gevolgd. Dit heeft o.a. geleid tot de 'ontdekking' van de Grijze zeehond *Halichoerus grypus* aan de Belgische kust. Uiteraard betreft het hier niet een vaste populatie, maar wel zwervende enkelingen. Dit voorkomen liet zich trouwens voorspellen uit de situatie in onze buurlanden.

In een eerdere bijdrage in dit blad (Rappé, 1982) brachten we enige algemeenheden i.v.m. zeehonden bijeen. Wij verwijzen naar daar voor dergelijke informatie. Op die plaats wordt ook het onderscheid tussen de Grijze zeehond en de Gewone zeehond *Phoca vitulina* toegelicht. In de voorliggende bijdrage beperken wij ons tot een bespreking van de gekende gevallen.

1. ± 24 november 1973, Zeebrugge-Strandwijk. Dit geval werd ontdekt uit een krantebericht met foto (Rappé, 1976). Een vishandelaar heeft het dier, een jong exemplaar, een tijdje gehouden als attractie in zijn zaak, maar heeft het tenslotte afgestaan aan het dolfinarium te Brugge, omdat het dier te agressief was.
2. 19 en 20 december 1974, een jong vrouwtje te Westende, opgehaald door het dolfinarium van Brugge en doorgestuurd naar

(naar Duguy & Robineau, 1973)

Halichoerus grypus (♂ adulte)

Harderwijk.

3. Dit is wellicht het bekendste geval: van einde april tot 4 juni 1976 werd op tal van plaatsen in de Schelde (tot bij Wette-
ren!) een gemerkte zeehond gezien. Op 4 juni werd het dier te
Lier gevangen. Het was een mannelijke Griuze zeehond die op
het Waddeneiland Langeroog (Duitsland) was aangespoeld op 27
december 1975, een tijdje in Pieterburen verbleven had en ten-
slotte gemerkt weer losgelaten op 14 april 1976 bij Amrum in
het Duitse deel van de Waddenzee. Twee weken later spartelt
het rond in de Schelde. Op 5 juni werd het dier opnieuw gelost
bij Zandvliet en op 19 juni werd het, verdronken in een net,
opgehaald bij Denemarken.
 - . Op 26 en 27 juli 1977 wordt in de Van Cauwelaertsluis een zee-
hond gezien die volgens de waarnemer een Griuze zeehond was
(De Smet, 1978). Uit eigen ervaring weten we dat de soortsbe-
paling van een vrijzwemmende zeehond erg relatief is en willen
we dit geval liever klasseren als een 'mogelijke' Griuze zee-
hond.
 4. Dit geval was tot nog toe onbekend gebleven. Tijdens de kerst-
vakantie 1977 werd te Nieuwpoort-Bad een jonge zeehond be-
machtigd, die enkele dagen door een vishandelaar werd bijge-
houden. Soortsbepaling was mogelijk op dia's van Mevr. M.
Verbouw (Oostduinkerke).
 5. 20 januari 1978, een mannelijk ex. werd door het dolfinarium
van Brugge afgehaald te Wenduine. Het dier werd enkele maan-
den later doorgestuurd naar Harderwijk.
 6. Op 17 april 1978 wordt een jong ex. door schoolkinderen gevan-
gen te Nieuwpoort. Ook dit ex. is uiteindelijk terechtgekomen
in Harderwijk.
 7. Op 1 januari 1980 werd te Nieuwpoort een jong mannetje afge-
haald door het dolfinarium van Brugge. Het dier wilde niet e-
ten en is de volgende maand gestorven.
 8. Op 27 december 1982 spoelde een jong exemplaar aan op het
strand van Mariakerke. Het werd doorgestuurd naar de Zeehon-
dencrèche te Pieterburen. Dit betreft dus niet het 7de maar
wel het 8ste zekere geval voor ons land (cf. Van Gompel, 1983).
- Al bij al blijft de Griuze zeehond een dwaalgast: 8 gevallen in
10 jaar. Dit is vergelijkbaar met de situatie in Noord-Frankrijk:
in dezelfde periode evenveel gevallen, op 185 km kust echter
(van de Somme tot de Belgische grens). Dit staat in schril con-

trast met het voorkomen in Nederland, waar de soort voor het eerst werd herkend in de winter '55/'56. Van Haaften kon in 1974 reeds 63 gevallen opsommen. Dit getal zal ondertussen wel de 100 hebben bereikt. Opvallend is wel dat Van Haaften (1974) slechts één waarneming uit Zuidwest-Nederland kan opnoemen, de rest is afkomstig van de Waddeneilanden en de Hollandse kust. Vele waren gemerkt op de Farne eilanden, waar zich een bloeiende populatie bevindt. Dit doet Van Gompel (1983) wellicht veronderstellen dat ook onze Grijsze zeehonden vermoedelijk van daar afkomstig zijn. Dit is een reële mogelijkheid, maar dat het niet noodzakelijk zo hoeft te zijn bewijst een terugmelding in Noord-Frankrijk van een gemerkt exemplaar van Scroby Sands, bij Yarmouth (Duguy, 1974).

Summary

The Grey seal *Halichoerus grypus* has only been recognised with certainty in 1973 along the Belgian coast. Since then a total of 8 cases have been noted.

Literatuur

- De Smet, W.M.A., 1978. Zeehonden langs de Belgische kust en in de binnenwateren. De Wielewaal, 44: 138-154.
- Duguy, R., 1974. Rapport annuel sur les Cétacés et les Pinnipèdes trouvés sur les côtes de France. III. Année 1973. Mammalia, 38: 545-555.
- Rappé, G., 1976. Waarnemingen. De Tuimelaar, 3/1: 5.
- Rappé, G., 1982. Zeehonden. De Strandvlo, 2(2): 80-84.
- Van Gompel, J., 1983. Jaarverslag zeezoogdieren 1982. De Strandvlo, 3(2): 47-49.
- Van Haaften, J.L., 1974. Zeehonden langs de Nederlandse kust. Wet. Meded. K.N.N.V., 101: 1-36.

Cootveld 3
9131 Beervelde